

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33726
Nom	Pedagogia social
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1307 - Grau de Pedagogia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	2	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1307 - Grau de Pedagogia	68 - Intervención socioeducativa I	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
MARTINEZ AGUT, MARIA DEL PILAR	335 - Teoria de l'Educació

RESUM

Aquesta assignatura, situada en el marc científic de la Teoria de l'Educació, s'ocupa d'introduir a l'i a la professional de la Pedagogia en els diferents àmbits de la Pedagogia Social. A més, es tractaran continguts claus vinculats a l'acció i intervenció socioeducativa ja que els i les educadores socials han de tenir una formació que els permeti actuar des d'aquesta perspectiva.

Cal assenyalar que la matèria presenta parts diferenciades: aproximació conceptual a la Pedagogia Social; origen i evolució històrica de la Pedagogia Social; àmbits d'intervenció en Pedagogia Social; investigació qualitativa en Pedagogia Social i claus per al disseny d'un projecte socioeducatiu.

Es treballa des d'una perspectiva teòrica, metodològica, aplicada i crítica ja que, tota acció educativa parteix d'una realitat social dinàmica i, per tant, el pedagog o pedagoga haurà de preguntar constantment sobre aquesta situació i el col·lectiu amb el qual treballa.

Es pretén també que el / la futur / a pedagog / a, des de l'organització en què dugui a terme la seva tasca diària, sigui capaç de dissenyar i portar a la pràctica programes de formació per a diferents destinataris, conjugant les seves necessitats i les de l'organització. S'enfronta, així mateix, l'acció pedagògica, el seu ensenyament i avaluació. Es donen pautes per al disseny de programes en tots els àmbits de l'educació social.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Pedagogía Social es una asignatura de segundo curso. Existen asignaturas obligatorias de primero que constituyen una base conceptual importante para nuestro alumnado y les facilitará la comprensión de muchos de los aspectos trabajados en nuestra asignatura. En concreto, tienen especial importancia: Fundamentos históricos de la Educación, Iniciación a la investigación educativa, Teoría de la Educación, Estrategias para el aprendizaje y participación en la universidad, Psicología del desarrollo.

COMPETÈNCIES

1307 - Grau de Pedagogia

- Que els estudiants adquirisquen la capacitat d'organització i planificació.
- Que els estudiants adquirisquen compromís amb la identitat, desenvolupament i ètica professional
- Que els estudiants compreguen els referents teòrics que constitueixen al ser humà com a protagonista de l'educació.
- Que els estudiants siguen capaços de dissenyar plans, programes, projectes accions i recursos educatius en diferents contextos.
- Que els estudiants siguen capaços d'aplicar i coordinar programes i metodologies educatives de desenvolupament personal, social i professional.
- Que els estudiants coneguen els principis i fonaments de l'atenció a la diversitat en educació i desenvolupen i coordinen intervencions educatives amb persones o grups, amb necessitats educatives especials, en situacions de risc, de desigualtat o discriminació per raó de gènere, classe, ètnia, edat, religió i discapacitat.
- Que els estudiants desenvolupen estratègies i tècniques per a promoure la participació i l'aprenentatge al llarg de la vida.
- Que els estudiants desenvolupen models i processos de gestió de qualitat de l'educació i la formació.
- Que els estudiants apliquen estratègies i tècniques de tutorització, entrenament, assessorament entre iguals, consulta i orientació en processos educatius i formatius.
- Que els estudiants siguen capaços d'assessorar sobre l'ús pedagògic i integració curricular dels mitjans didàctics.
- Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions.

- C a p a c i t a t c r í t i c a i a u t o c r í t i c a .
- Capacitat per reconèixer i valorar els processos afectius.
- Facilitar i gestionar la cooperació en els processos educatius i professionals.
- Capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.
- C a p a c i t a t d e g e s t i ó d e l a i n f o r m a c i ó .
- Capacitat per treballar en equips multidisciplinaris i interdisciplinaris.
- Capacitat per integrar-se i comunicar-se amb experts d'altres àrees i en diversos contextos.
- Reconeixement i respecte a la diversitat i foment de la interculturalitat.
- Capacitat per a desenvolupar, promoure i dinamitzar habilitats de comunicació interpersonal.
- Capacitat d'utilització de les TIC en l'àmbit d'estudi i context professional.
- Capacitat d'aprenentatge autònom al llarg de la vida.
- Capacitat d'adaptació a situacions noves.
- Desenvolupament de la innovació i la creativitat en la pràctica professional.
- Capacitat per realitzar investigació educativa en diferents contextos.
- I n i c i a t i v a i e s p e r i t e m p r e n e d o r .
- Compromís ètic actiu amb els drets humans i la sostenibilitat.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

1. Aprofundir en els fonaments conceptuals i històrics de la Pedagogia Social com a ciència social i pedagògica.
2. Analitzar les diferències bàsiques existents entre les principals tècniques d'intervenció en l'àmbit socioeducatiu.
3. Aclarir les diferències existents entre diverses aproximacions del marc de la investigació en Pedagogia Social.
4. Aprofundir en les diferents àrees i processos d'intervenció de la Pedagogia Social.
5. Elaborar un projecte d'intervenció socioeducativa.
6. Assumir la responsabilitat social dels professionals de l'educació.
7. Saber aplicar tècniques de dinamització de grups.
8. Respondre amb sensibilitat davant les problemàtiques i demandes socioeducatives.
9. Desenvolupar un esperit crític davant els problemes socials.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Conceptualització de la Pedagogia Social

- 1.1. A què ens referim quan parlem de Pedagogia Social?
- 1.2. L'objecte de la Pedagogia Social
- 1.3. Aproximació conceptual a l'educació social: diversitat d'accepcions
- 1.4. Pedagogia Social versus Pedagogia Escolar

2. Origen i evolució històrica de la Pedagogia Social

- 2.1. Circumstàncies històriques, socials i polítiques que van contribuir a impulsar el naixement de la Pedagogia Social a Europa
- 2.2. Referents de la Pedagogia Social a Europa
- 2.3. Referents de la Pedagogia social a Espanya
- 2.4. Evolució de la Pedagogia Social després de la Segona Guerra Mundial
- 2.5. Etapes de la Pedagogia Social en Espanya: esdeveniments i moments clau

3. Àmbits d'intervenció de la Pedagogia Social

- 3.1. Els àmbits de la Pedagogia Social: animació sociocultural; educació de persones adultes; educació de la gent major; educació intercultural; inadaptació social; família i menor; noves tecnologies; educació social i escola; altres
- 3.2. Nous espais per a la Pedagogia Social
- 3.3. Compromís ètic: fer Pedagogia Social educant en valors i el canvi d'actituds

4. Investigació qualitativa en Pedagogia Social

- 4.1. Modalitat d'investigació qualitativa en Pedagogia Social
- 4.2. Tècniques d'investigació qualitativa en la Pedagogia Social: història de vida, grup de discussió i entrevista

5. Disseny i elaboració de un projecte de intervenció socioeducativa

- 5.1. La planificació i la intervenció educativa en l'àmbit no formal
- 5.2. Fases i components d'un projecte socioeducatiu
- 5.3. Apartat introductori: dades identificatives
- 5.4. Fase de diagnòstic i característiques dels seus components
- 5.5. Fase de planificació i característiques dels components
- 5.6. Fase de implementació
- 5.7. Fase d'avaluació

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	45,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	18,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	8,00	0
Preparació de classes de teoria	15,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	4,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia que es durà a terme en aquesta assignatura arrenca de la premissa que l'alumnat és una part activa i fonamental en la dinàmica de la classe.

En funció dels objectius d'aprenentatge s'utilitzaran diversos mètodes que es concretaran en les diferents activitats (classes magistrals, sessions pràctiques, tutories, seminaris, tertúlies dialògiques, etc.): metodologia expositiva, treball cooperatiu, discussió en grup, lectures i assajos individuals, debats, activitats pràctiques i d'aplicació tant individuals com grupals.

A les classes teòriques s'utilitzarà una metodologia expositiva i participativa amb l'aplicació de tècniques de dinàmica de grups.

El desenvolupament de les classes pràctiques estarà pautat en una guia que es posarà a disposició de l'alumnat. Oportunament s'anunciaran els terminis de realització i presentació dels informes de pràctiques.

Al llarg del curs, l'alumne anirà recopilant una sèrie de documents i realitzant una sèrie de lectures i activitats per a la preparació i l'estudi de l'assignatura; aquests documents, lectures i activitats s'han d'especificar i relacionar en una carpeta didàctica o portafoli que cada alumne lliurarà al docent, en les dates que oportunament es notifiquen.

Treball en Grup. L'alumnat realitzarà, durant el transcurs de l'assignatura, un projecte de intervenció soci educativa sobre temes proposats pel/ per la professor/a en qualsevol dels àmbits de la pedagogia social. Hi haurà un seguiment i orientació en tutories grupals per part del/ de la docent. El projecte es lliurarà per escrit al professor/a i es presentarà a classe oralment en la data acordada

AVALUACIÓ

1. **Portafoli:** Recollida d'evidències del treball realitzat (en funció de l'assistència a les classes, reflexions sobre lectures realitzades, l'assistència a seminaris, la presentació de pràctiques, informes, assajos i, en general, produccions del i de la estudiant a al llarg del seu procés d'aprenentatge).
2. **Avaluació i Exposició d'un treball** escrit guiat, tenint en compte (a) les habilitats de recerca bibliogràfica i informació, (b) l'organització temporal del treball realitzat, (c) l'organització de les idees i arguments expressats, (d) la redacció i exposició adequades, (i) l'originalitat, actualitat i interès del tema.
3. **Prova final escrita individual**, amb la qual s'avaluaran (a) l'adquisició de coneixements, (b) la seva adequada comprensió, (c) la capacitat per a exposició i argumentació; i (d) la capacitat d'aplicar aquests coneixements a temes i problemes de la pedagogia social.
4. **Autoavaluació final** del propi estudiant, on es valorarà l'autonomia i la capacitat autocrítica per jutjar els propis assoliments.

Criteris generals d'avaluació:

- Assistència a les sessions teòriques- pràctiques, seminaris i activitats conjuntes.
- Participació activa, compromís i interès.
- Domini i precisió conceptual.
- Claredat en l'exposició i capacitat de síntesi.
- Exposició estructurada, sistemàtica i documentada.
- Elaboració personal, crítica i fonamentada del que s'ha après.
- Correcció gramatical i ortogràfica.
- Compliment dels terminis que es fixin durant l'assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CARIDE, J. A. (2005). Las fronteras de la Pedagogía Social. Perspectiva científica e histórica. Barcelona: Gedisa.
- FERMOSO, P. (1994). Pedagogía Social. Fundamentación Científica. Herder.
- GARCÍA RAGA, L. y SAHUQUILLO, P. (2010). Fundamentos básicos de Pedagogía Social. Tirant lo Blanc.
- LEBRERO, M. P.; MONTOYA, J. y QUINTANA, J. M. (2003): Pedagogía Social. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia.
- García-Raga, L. (2021). Pedagogía Social. Educar para transformar. Tirant lo Blanch.
- LÓPEZ HERRERÍAS, J. A. (2000). Paradigmas y Métodos Pedagógicos para la educación social. La praxis pedagógica en educación social. Valencia: Nau Llibres
- NATORP, P. (2001). Pedagogía Social. Teoría de la voluntad sobre la base de la comunidad. Madrid: Biblioteca Nueva.
- NUÑEZ, V. (2002) (Coord.). La educación en tiempos de incertidumbre: las apuestas de la Pedagogía Social. Barcelona: Gedisa

- PARCERISA A. (1999). Didáctica en la educación social. Graó.
- PÉREZ SERRANO, G. (2003). Pedagogía Social. Educación Social. Construcción científica e intervención práctica. Madrid: Narcea.
- PETRUS, A. (Coord.) (1998). Pedagogía Social. Ariel.
- Quintanal, J. (2019). La educación social en la escuela: un futuro por construir. Editorial CCS.
- QUINTANA, J. M. (1994). Pedagogía Social. Dykinson.
- SÁEZ Y J. G. MOLINA (2006). Pedagogía Social. Pensar la Educación Social como profesión. Alianza.
- SÁEZ, J. (2007) (Coord.). Pedagogía Social. Pearson Educación

Complementàries

- DELANTY, G. (2006): Community: Comunidad, educación ambiental y ciudadanía. Barcelona. Graó.
- DEL RINCÓN IGEA, B. (2001): Presente y futuro del trabajo psicopedagógico. Ariel. Barcelona.
- FERMOSO, P. (1994): Pedagogía Social. Fundamentación Científica. Herder. Barcelona.
- GUILLET, J.C. (2006): La animación en la comunidad: un modelo de animación socioeducativa. Barcelona. Graó
- LEBRERO, M. P.; MONTOYA, J. y QUINTANA, J. M. (2003): Pedagogía Social. Universidad Nacional de Educación a Distancia. Madrid.
- LÓPEZ HERRERÍAS, J. A. (2000): Paradigmas y Métodos Pedagógicos para la educación social. La praxis pedagógica en educación social. Nau Llibres. Valencia.
- ORTEGA, J. (Coord.) (1999): Educación Social Especializada. Educación con menores en dificultad y en conflicto social. Ariel. Barcelona.
- ORTEGA, J. (Coord.) (1999): Pedagogía Social Especializada. Pedagogía de menores en dificultad y en conflicto social. Ariel. Barcelona.
- SALES, A. Y GARCÍA, R. (1997): Programas de educación intercultural. Desclée de Brouwer.
- UCAR, X. y LLENA, A. (2006): Miradas y diálogos en torno a la acción comunitaria. Barcelona. Graó
- Legislación básica
 - DECLARACIÓN UNIVERSAL DE LOS DERECHOS HUMANOS (1948, 10 de diciembre), Naciones Unidas.
 - DECLARACIÓN DE LOS DERECHOS DEL NIÑO (1959, 20 de noviembre), Naciones Unidas.
 - CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA (1978, 6 de diciembre de 1978). Madrid.
 - LEY ORGÁNICA 13/1982, de la Integración Social de los Minusválidos (LISMI)
 - LEY ORGÁNICA 8/1985 del 3 de Julio, de Derecho a la Educación (LODE)
 - LLEI 5/1982, Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana
 - LOGSE
 - Ley Orgánica 1/1996 de 15 de enero de protección jurídica del menor, de modificación parcial del código civil y de la ley de enjuiciamiento civil.
 - Ley de la C.A. de valencia 15/2003 de 24 de noviembre de creación del Colegios Oficial de Educadores Sociales de la Comunidad Valenciana.
 - Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación (LOE) (BOE 4 mayo 2006)
 - LEY 39/2006, de 14 de diciembre, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de dependencia (BOE 15 diciembre de 2006)

- Ley 8/2006 de responsabilidad penal del menor.
- Ley de la Comunidad Autónoma de Valencia 8/2008, de 20 de junio, de la Generalitat, de los derechos de salud de niños y adolescentes.
- REVISTES:
 - Revista Interuniversitaria de Pedagogía Social <https://recyt.fecyt.es//index.php/PSRI>
 - Revista Interuniversitaria de Teoría de la Educación
 - Revista Quaderns d Educació Social <http://www.ceesc.cat/>
- PÀGINES WEB:
 - Sociedad Iberoamericana de Pedagogía Social (SIPS): <http://www.sips.es>
 - Sociedad Española de Pedagogía: <http://www.uv.es/soespe/>
 - El portal de la Educación Social. <http://www.eduso.net>

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1.- Continguts

Es mantenen tots els continguts inicialment programats en la guia docent

2.- Volum de treball i planificació temporal de la docència

La guia docent preveia 60 hores de classes teòrico/pràctiques presencials, així com 90 hores no presencials d'assistència a esdeveniments i activitats externes, treball en grup, treball individual, estudi autònom, lectures, preparació de classes i preparació d'avaluació.

Les activitats presencials es reorganitzen aprofitant diversos formats virtuals en què es prima la qualitat dels continguts i la interacció entre els estudiants i amb les professores. Així, s'utilitzaran videoconferències sincròniques, asincròniques i presentacions. Es mantenen les tutories per mitjà de comunicació telemàtica amb l'alumnat a través de correu electrònic i Aula virtual. D'altra banda, es podran obrir fòrums de debat sobre les lectures i continguts dels temes i s'habilitaran tasques pautades en aula virtual.

Per tant, el volum del treball es distribuïx de la manera següent:

Classes teòriques virtuals: 45

Classes pràctiques virtuals: 15

Assistència a esdeveniments i activitats externes virtuals: 5

Elaboració de treballs en grup: 20

Elaboració de treballs individuals: 10

Estudi i treball autònom: 18

Lectures de material complementari: 10

Preparació d'activitats d'avaluació: 8

Preparació de classes de teoria: 15

Preparació de classes pràctiques i de problemes: 4

3.- Metodologia Docent

- . Es pujaran a l'Aula Virtual materials per a comprendre cada un dels continguts, sent els mateixos ja previstos en la guia original per a la docència presencial i completant-los amb més documents.
- . Es proposaran activitats per Aula Virtual per mitjà de creació de tasques que han de completar en funció dels temps acordats.
- . Es realitzaran videoconferències síncrones i asíncrones en l'aula virtual utilitzant com a suport principal Blackboard Collaborate.
- . Es podran pujar a l'Aula Virtual transparències.
- . Es podrà potenciar la utilització del fòrum de l'aula virtual per a debatre sobre continguts de l'assignatura.
- . Es mantindran les tutories virtuals a través del correu electrònic, complementades amb videoconferències si fóra necessari.
- . S'intercanviaran correus electrònics amb el delegat de la classe per a conèixer la visió general del grup, així com dubtes y/o reflexions.
- . Es comprovarà que tots els estudiants disposen de mitjans per a treballar virtualment i si es detecta alguna dificultat es podrà resoldre de manera individual.

4.- Avaluació

S'adaptarà l'avaluació de les exposicions, la participació presencial en les activitats de classe i l'examen a el format virtual.

S'incrementarà la preparació de les activitats realitzades per l'alumnat de manera autònoma a partir de la lectura de materials, exposicions i debats en l'aula virtual, així com de la prova escrita on-line. Tant en les pràctiques com en la prova, l'alumnat ha de demostrar el domini i capacitat de síntesi dels continguts teoricopràctics sobre la matèria a partir dels materials pujats a l'aula virtual i que considerin pertinents en un temps limitat per a això. S'afavorirà en tot moment el treball col·laboratiu entre estudiants, de manera que durant el període de classes hi hagi relació amb els companys i companyes i amb el professorat.